

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 064 126/98-5022
Signatura: bf4cs101

Oblastní pracoviště č. 06
Okresní pracoviště Most

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola/zařízení:	Základní škola, Obrnice, Mírová 167, okres Most	
Identifikátor ředitelství:	600 083 802	IZO: 116 701 692
Ředitel(ka) školy/zařízení:	Mgr. Vladimír Šiman	
Zřizovatel:	Obec- Obrnice	
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Most	
Termín inspekce:	2. - 3. 12. 1998	
Inspektoři:	Mgr. Erika Bednárová	
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Podmínky a průběh vzdělávání	
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zařazení do sítě škol, povinná dokumentace základní školy, výroční zpráva, záznamy pedagogických rad, rozvrh hodin, vnitřní řád školy, protokoly o komisionálních zkouškách, žákovské knížky a žákovské práce	

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

Škola není v právním subjektu, není zde zřízena ani rada školy. V letošním školním roce poskytuje vzdělání 428 žákům ve 20 třídách. 1. stupeň je tvořen 11 třídami s 261 žákem, 2. stupeň má 167 žáků v 9 třídách.

1 Hodnocení materiálně technických podmínek výchovně vzdělávací činnosti

Materiálně technické podmínky školy vzhledem ke sledovaným předmětům (český jazyk, prvouka a rodinná výchova) jsou spíše průměrné. Vedení školy, po dohodě s vedoucími metodických sdružení a předmětových komisí, se zaměřilo na nákup ucelených řad učebnic z nakladatelství Fortuna. V loňském školním roce bylo do nákupu učebnic investováno 187 000 Kč. Ve sledovaných hodinách českého jazyka a prvouky jsou používány učebnice, které jsou schváleny MŠMT ČR. V rodinné výchově nemají žáci žádnou učebnici. V době konání inspekce byly ze skladu učebnic žákům rozdány učebnice,

kteří nejsou uvedeny v seznamu učebnic a učebních textů vydávaném MŠMT ČR. Tyto učebnice nemají zároveň schvalovací doložku.

Vybavení audiovizuální technikou není dostačující, protože ve škole je jedno video, 2 barevné televizory a na prvním stupni v budově, kde jsou 4 třídy a oddělení školní družiny mají vyučující k dispozici jeden radiomagnetofon.

Prohlídkou kabinetů a inventárních knih bylo zjištěno, že škola má dostatek názorných pomůcek (především dvojrozměrných nástěnných obrazů a dalších názorných pomůcek), které však nejsou ve výuce efektivně využívány. Některé pomůcky si učitelé vyrábějí sami.

Ve vztahu k počtu žáků a zvolenému vzdělávacímu programu má škola odpovídající prostorové podmínky.

Prostory školy jsou odpovídající a umožňují realizovat vzdělávací program školy. Vybavení audiovizuální technikou není na potřebné úrovni. Učitelé nevyužívají efektivně pomůcek, které jsou v kabinetech. Pro výuku rodinné výchovy nejsou zajištěny učebnice. Materiálně technické podmínky lze hodnotit jako spíše průměrné.

2 Hodnocení psychohygienických podmínek

Vzhledem k tomu, že do školy dojíždí žáci z okolních obcí, kteří jsou vázáni na autobusová spojení, začíná výuka v 7:50 hodin. Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek je stanoven, zároveň respektuje psychohygienické požadavky na vzdělávání.

Pracovní místa žáků ve třídách jsou vybavena starším, v mnoha případech značně opotřebovaným (poškozeným) žakovským nábytkem, kdy desky lavic nepůsobí esteticky, u některých žakovských stolků chybí vnitřní úložný prostor nebo vnitřní desky lavic jsou ulomené, takže hrozí nebezpečí úrazu. Pro uložení pomůcek jsou v dostatečném množství v učebnách k dispozici starší skříňky.

Třídy 1. stupně mají svou identitu. Stěny jsou vyzdobeny většinou upravenými nástěnkami z žakovských prací, někde se objevují i názorné výukové obrazy. Žádná z navštívených tříd není vybavena kobercem pro odpočinkové činnosti během vyučování. Na 2. stupni jsou učebny po estetické stránce mnohem chudší. Ve všech prostorách školy je dodržována hygiena. Učebny jsou světlé a tepelně dobře zajištěné. Prostorné chodby nejsou využívány během přestávek k odpočinkovým činnostem. Během přestávek je žákům umožněn volný pohyb po chodbách.

Kladně lze hodnotit zřízení občerstvovacího kiosku, který nabízí žákům pečivo a také nápoje. Pitný režim je řešen i automatem, který nabízí nápoje firmy Coca - Cola. Někteří žáci si nosí pití z domova.

Rozvrh vyučovacích hodin a přestávek jsou stanoveny. Nástup do hodin není u některých pedagogů dodržován (během inspekční návštěvy ve škole nebyl ve dvou případech vyučující po zazvonění ve třídě). Vybavení žakovských míst je základní, po estetické stránce nesplňuje vždy očekávání, u některých lavic hraničí až s nebezpečím úrazu. Tepelné, světelné a hygienické podmínky jsou dodrženy. Škola zajišťuje pitný režim. V této části lze školu hodnotit jako průměrnou.

3 Hodnocení personálních podmínek

V letošním roce zde pracuje 26 pedagogů (24 učitelů a 2 vychovatelky školní družiny). 10 učitelů splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, 14 pedagogů tyto podmínky nesplňuje. V současné době 2 učitelé studují na Pedagogické fakultě. Vychovatelky mají potřebnou pedagogickou způsobilost.

Na 1. stupni jsou odborně a pedagogicky způsobilé 4 učitelky, tj. 36,4 %, na 2. stupni je z 13 učitelů odborně způsobilých 6, tj. 46,2 % a pedagogicky způsobilých je 7 pedagogů, tj. 53,8 %. Uvedené poznatky negativně ovlivňují vzdělávací proces, což se prakticky projevilo v hospitační činnosti ČŠI.

Pedagogický sbor je z 50 % stabilní, druhou polovinu tvoří učitelé, kteří průběžně odcházejí do denního studia na vysoké školy nebo ti, kteří odcházejí mimo školství. Vedení školy si je vědomo nepříznivé situace v oblasti personálního zabezpečení výuky, kontaktuje Úřad práce a Školský úřad, ale zatím bezvýsledně. Ve škole chybí učitelé všech předmětů, nejtěžší je však situace zejména v matematice, fyzice, chemii, cizích jazycích, hudební výchově a dějepisu. V současné době zde pracují 2 učitelky v důchodovém věku. Věkový průměr pedagogického sboru činí 38,3 let.

Obsazení výuky sledovaných hodin je nedostatečné. Personální podmínky školy vzhledem ke vzdělávacímu programu lze hodnotit jako podprůměrné.

4 Plnění učebních osnov

Výchovně vzdělávací proces se řídí schválenými učebními dokumenty. Škola realizuje a výuka probíhá dle učebních dokumentů čj. 16847/96-2 Základní škola v 1. - 7. ročníku. Žáci 8. a 9. ročníků jsou vzděláváni podle upraveného vzdělávacího programu čj. 18730/91-20. Ve speciální třídě na 2. stupni probíhá výuka dle vzdělávacího programu zvláštní školy čj. 22980/97-22. Pro vlastní potřeby učitelé v metodických orgánech zpracovali pro jednotlivé předměty časové plány.

Ze zápisů v třídních knihách a hospitační činnosti ČŠI je zřejmé, že učební plány se ve sledovaných hodinách plní.

Učební plány ve všech vzdělávacích programech jsou průběžně plněny. Vyučující využívají pro vlastní potřeby zpracované časové a tématické plány. Tuto část inspekce lze hodnotit jako průměrnou.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

Hospitační činnost v této škole byla zaměřena převážně na výuku českého jazyka a všech jeho složek na 1. stupni. Dále byla navštívena hodina prvouky na 1. stupni a rodinné výchovy na 2. stupni. ČŠI sledovala, do jaké míry vyučující využívají moderních metod práce, jaké využívají pomůcky a audiovizuální techniku a jaká je atmosféra při výuce.

Sledovaná výuka českého jazyka byla vedena především odborně a pedagogicky nezpůsobilými vyučujícími, z čehož pak pramenily nedostatky v oblasti metodické. Ve třetím ročníku došlo ke spojení paralelních tříd, 40 žáků vyučovala učitelka, která nemá potřebnou pedagogickou a odbornou způsobilost. Výsledkem zcela neefektivní hodiny byla únava učitelky a nezáměr žáků, který se projevoval zvýšeným hlukem ve třídě. Vyučující se zaměřila na frontální opakování učiva. Kromě tabule, na které byla příprava z listopadu, nebylo využito jiných názorných pomůcek. Ani další sledovaná hodina nebyla příliš

efektivní, neboť učitelka zvolila opakování, které spočívalo v tom, že žákům okopírovala stránku z učebnice Alter, kterou zadala jako písemný test. Žáci 2. ročníku takto pracovali pod vedením učitelky téměř celou hodinu (40 minut). Zároveň v této třídě bylo zjištěno, že někteří žáci si osvojují špatnou techniku čtení (tzv. dvojí čtení). Pouze jedna ze sledovaných hodin českého jazyka měla dobrou stavbu hodiny, přestože převažovaly frontální činnosti, žáci pracovali se zájmem, jsou vedeni k rozvoji slovní zásoby a mají hezkou úpravu ve školních sešitech. Ani zde nebylo využito názorných pomůcek. Frontální hodina prvouky, bez využití jakéhokoli názorného materiálu, nebyla také efektivní. Přesto, že na stěnách hezky upravené třídy visí značné množství nástěnných obrazů, nebylo jich využito. Tato hodina, jako jedna z mála, byla ukončena a žáci pochváleni za práci.

Rodinná výchova na 2. stupni, kdy vyučující přišla do hodiny pozdě, nebyla po metodické stránce dobře připravena. V hodině převažoval monolog ze strany učitelky, kdy žáci na její otázky odpovídali jednoslovně nebo v holých větách. Jedinou pomůckou vyučující byla učebnice, které se držela při výkladu učiva. Vyučující komunikovala se žáky především od učitelského stolu, kde značnou část hodiny seděla. Žáci nemají žádné učebnice. Zápis učiva do sešitů probíhal tak, že učitelka žákům diktovala. Kontrolou sešitů bylo zjištěno, že nebyly od začátku školního roku kontrolovány, žáci v zápisech mají gramatické chyby a po stránce estetické jsou sešity spíše průměrné až podprůměrné.

Prohlídkou kabinetů bylo zjištěno, že škola má pro rodinnou výchovu dostatek potřebných názorných pomůcek (videokazety, encyklopedie, nástěnné obrazy), ale nejsou při výuce využívány.

Sledované hodiny, kdy chyběla motivace, progresivní metody práce a absentovalo využití pomůcek, lze hodnotit jako spíše průměrné až podprůměrné. Jednu hodinu lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou. Vyučující dostatečně nevyužívají pomůcek, které mají v kabinetech. Žáci 7. ročníku nemají pro rodinnou výchovu potřebné učebnice.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Výsledky výchovně vzdělávací činnosti vyjadřují následující tabulky:

informace o vystupujících žácích

vystupujících žáků	umístěno			neumístěno
	na SŠ	na SOU	na OU	
celkem				
52	14	21	10	2 + (5 žákům prodloužena šk. docházka)

2 žáci 5. ročníku byli přijati do ZŠ s rozšířenou výukou matematiky a přírodovědných předmětů, 3 žáci byli přijati do víceletého gymnázia.

výsledky výchovně vzdělávací činnosti za uplynulé dva roky

	šk. 1996/97	rok %	šk. 1997/98	rok %
celkem žáků	424		445	
prospělo	375	88,4 %	409	91,9 %
z toho s vyznamenáním	34	9,06 %	30	7,33 %
neprospělo	15	3,53 %	36	8,08 %
počet pochval*	škola neuvádí		škola neuvádí	
počet 2. st.z chování	19	4,48 %	46	10,33 %
počet 3. st. z chování	11	2,59 %	13	2,92 %
počet zameš. neoml. hodin	1182			1571

*Počet pochval není uveden v zápisech z pedagogických rad ani ve výroční zprávě školy.

Z výše uvedené tabulky vyplývá, že se postupně zvyšuje počet zameškaných neomluvených hodin, zároveň stoupá počet udělených snížených známek z chování, především 2. stupně z chování.

Záškoláctví je řešeno ve spolupráci s romským asistentem, který navštěvuje rodiny žáků, podílejících se na stoupající tendenci v neomluvených hodinách. Škola začíná pociťovat zhoršující se sociální klima obce, neboť Obrnice patří mezi obce v okrese s nejvyšší mírou nezaměstnanosti, kde zároveň žije vysoké procento obyvatelstva s nižší sociokulturní úrovní a romského etnika. Spolupráce se zákonnými zástupci je značně obtížná, neboť ti bývají ke škole často kritičtí a jejich spolupráce není vždy na potřebné úrovni.

Škola řeší problémy se šikanou, která se objevuje především ve formě fyzického násilí mezi žáky a také ve formě sexuálního obtěžování, kdy žák sexuálně obtěžoval své spolužáky (chlapce). Tento problém je zatím otevřený, zabývala se jím Policie ČR, odborní lékaři, pedagogové i psycholog.

Školní řád vychází z předepsaných ustanovení dle vyhlášky č. 291/1991 Sb., o základní škole. Neobsahuje však žádná práva dle Úmluvy o právech dítěte. V praxi je školní řád dodržován, během inspekce bylo chování žáků kultivované, slušné. Ve škole nevznikla žákovská samospráva.

Přesto, že školní řád neobsahuje práva dle Úmluvy o právech dítěte, pedagogové s žáky hovoří o jejich problémech, žáci mají důvěru k učitelům, svěřují se jim se svými problémy. Stoupající tendence je zaznamenána ve zhoršujícím se chování žáků, přibývá snížených známek z chování a neomluvených absencí. Chybí větší spolupráce ze strany rodičů. Školu poznamenává vysoká nezaměstnanost v obci a z toho pramenící snižování sociokulturní úrovně obyvatelstva. V této části lze školu hodnotit jako průměrnou.

7 Výroční zpráva

Výroční zpráva (VZ) z hlediska obsahu splňuje předepsané oblasti dané §17e odst. 2, 3 a 4 zákona č. 139/1995 Sb. Postihuje všechny oblasti podle tohoto zákona a její obsah je v souladu se zjištěnými skutečnostmi. Byla v řádném termínu projednána a schválena s pracovníky školy a zároveň předána dalším zainteresovaným subjektům (zřizovateli a ŠÚ). Takto zpracovanou VZ lze využít pro další činnost školy.

VZ lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

8 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost

Škola nabízí žákům účast v 5 zájmových kroužcích, které vedou pedagogové a romský asistent. V rámci mimoškolních činností se uskutečnil 2 denní výjezd žáků s výchovnými problémy. Byl velmi kladně hodnocen ze strany rodičů i pracovníků, kteří se podíleli na jeho realizaci (romský asistent a sociální kurátoři).

Ve škole jsou zavedeny nepovinné předměty - sborový zpěv, cvičení z českého jazyka, cvičení z matematiky a literárně dramatická výchova.

V prostorách školy probíhá i výuka hry na hudební nástroje pod hlavičkou LŠU v Bílině. Žáci mají možnost výběru ze tří hudebních nástrojů. Pro žáky z 1. ročníků je zajištěn ve spolupráci se soukromou SŠ InterDACT kroužek cizího jazyka (angličtina a němčina).

Žáci se zúčastňují předmětových a sportovních soutěží a olympiád v okresním měřítku, kterým předcházejí vždy školní kola.

Škola zajišťuje pro žáky pravidelné kulturní akce. Žáci v rámci doplnění učiva navštěvují divadla, koncerty a výstavy. Žáci 2. stupně vydávají 1x měsíčně školní časopis „Obrníček“

Činnost školy v oblasti dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně vzdělávací činnost školy, lze hodnotit jako spíše nadprůměrnou.

ZÁVĚRY

Prostorové podmínky školy vzhledem ke zvoleným vzdělávacím programům jsou dobré. Vybavenost učebnicemi a učebními texty je dobrá na 1. stupni. Na 2. stupni chybí učebnice pro výuku některých předmětů. Škola má rezervy ve vybavenosti audiovizuální technikou. Názorné pomůcky nejsou ve výuce využívány v dostatečné míře. Vybavenost pracovních míst žáků je základním, značně opotřebovaným (někdy až nebezpečným) nábytkem. Zhlédnuté hodiny nemají potřebnou úroveň, odráží se zde vysoká odborná a pedagogická nezpůsobilost vyučujících (především v metodické oblasti). Je třeba zvýšit kontrolní a metodickou činnost, především u začínajících a odborně nezpůsobilých učitelů. Škola řeší negativní projevy chování žáků a vysokou neomluvenou absenci. Žáci mají možnost realizovat své zájmy v několika kroužcích a nepovinných předmětech. Velmi dobře se osvědčuje práce romského asistenta. Vzhledem ke všem uvedeným skutečnostem, které byly zjištěny v průběhu inspekce, lze školu hodnotit ve sledované oblasti, tj. podmínky a průběh vzdělávání, jako spíše průměrnou.

razítk

Podpisy inspektorů:

vedoucí týmu Mgr. Erika Bednárová -

-

V Mostě dne 4. 12. 1998

Přílohy: protokol o kontrole

Inspekční zprávu jsem převzal dne

7.12.1998

razítko

Podpis ředitele školy

Mgr. Vladimír Šiman - v.r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání/ odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel:	21.12.1998	064 145/98-5022
Školský úřad:	21.12.1998	Neumannová

Připomínky ředitele(ky) školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
		ne